

Consell General de les Valls

Acta Núm. 23/1991

Continuació de la Sessió Extraordinària del dia 16 de desembre de 1991 - Reunió del 23 de desembre de 1991 -

El dia 23 de desembre de 1991, dilluns, es reuneix a la Casa de la Vall el M.I. Consell General de les Valls, en la continuació de la Sessió Extraordinària, iniciada el dia 16 de desembre proppassat, amb l'ordre del dia següent:

1.- Examen i aprovació, si escau, de l'acta de les eleccions, en segona volta, a la Parròquia d'Ordino, i adopció de les mesures que, eventualment, siguin menester.

2.- Examen i aprovació, si escau, de les actes de les eleccions del dia 15 de desembre de 1991 de la Parròquia de La Massana i del recurs formulat contra l'escrutini electoral d'aquesta Parròquia, amb adopció de les mesures que, eventualment, siguin menester.

Sota la presidència dels M.I. Srs. Albert Gelabert Grau i Josep Casal Puigcernal, Síndic General i Subsíndic General, respectivament, assisteixen els membres següents:

Per Canillo	Els M.I. Srs. Climent Palmitjavila Torres i Miquel Casal Casal.
Per Encamp	Els M.I. Srs. Roc Rossell Dolcet, Jordi Mas Torres, Isidre Torres Pons i Enric Pujal Areny.
Per Ordino	Els M.I. Srs. Joan Naudi Ambatlle, Enric Dolsa Font i Josep Ma. Armengol Adellach.
Per La Massana	Els M.I. Srs. Francesc Grau Esplandiu, Josep Garrallà Rossell, Josep Ma. Rossell Pons i Xavier Montané Esplandiu.
Per Andorra la Vella	Els M.I. Srs. Jordi Farràs Forné, Antoni Armengol Vila, Robert Cassany Vila i Josep Anton Ribes Roca.
Per Sant Julià de Lòria	Els M.I. Srs. Joan Jordi Areny, Josep Cases Baró, Albert Pintat Santolària i Joan Obiols Camillo.

Per Escaldes-Engordany Els M.I. Srs. Miquel Aleix Areny, Marcel·lí Albós Riba, Ramon Canut Bové i Xavier Espot Miró.

Els M.I. Srs. Antoni Casal Mandicó i Jordi Font Cabanes de la Parròquia de Canillo, i Joan Martínez Benazet de la d'Ordino, han excusat la seva absència.

Assisteix també el M.I. Sr. Oscar Ribas Reig, Cap de Govern, acompanyat dels M.I. Srs. Guillem Benazet Riba, Josep Casal Casal, Agustí Font González, Josep Dalleres Codina i Antoni Armengol Aleix, Consellers Executius.

Després de l'oració, el M.I. Sr. Síndic General procedeix a comprovar els membres assistents a la reunió i declara oberta la sessió. És un quart de cinc de la tarda.

Seguidament, el M.I. Sr. Síndic General fa donar lectura a l'ordre del dia.

1.- Examen i aprovació, si escau, de l'Acta de les Eleccions, en segona volta, a la Parròquia d'Ordino, i adopció de les mesures que, eventualment, siguin menester.

El M.I. Sr. Síndic General fa donar lectura a l'acta que ha estat tramesa per l'Hble. Comú d'Ordino, la qual és aprovada per assentiment, declarant-se elegit, com a Comissionat de Poble, per la Parròquia d'Ordino, al Sr. Josep Saura Seguí.

2.- Examen i aprovació, si escau, de les Actes de les Eleccions del dia 15 de desembre de 1991 de la Parròquia de La Massana i del recurs formulat contra l'escrutini electoral d'aquesta Parròquia, amb adopció de les mesures que, eventualment, siguin menester.

El M.I. Sr. Síndic General fa donar lectura al recurs, que ha estat formulat en els termes següents:

"Maria Dolors Canut i Bové, Consellera del Comú de La Massana i membre de la Mesa electoral de La Massana i els demés sotasignats, Electors de la Parròquia de La Massana, davant d'aquest Molt Il.lustre Consell General acudeixen i, com millor en Dret procedeixi,

EXPOSEM: Que, en data d'avui formulem un RECURS contra l'escrutini electoral del Comú de La Massana.

Que res mana que hagi d'ésser fet en forma de súplica i, per consegüent, l'hem fet en paper lliure, en quant a la forma, però pel cas que el M.I. Consell General cregués necessari l'ús d'un imprès de súplica, signem la present de la que el recurs farà part integrant, com a document annex.

Per tot el qual, al Molt Il.lustre Consell General, respectuosament,

SUPLIQUEM: Que, havent per presentat la present súplica, es digni admetre'l i, en mèrits del mateix pel cas que el M.I. Consell General jutgi que és necessari que el recurs presentat ara sigui fet usant paper de súplica, es tingui el dit recurs com a document annex a la present súplica, donant lloc a les peticions llistades en dit escrit.

La Massana, als 16 de desembre de 1991 ./.

Maria Dolors Canut i Bové, Consellera del Comú de La Massana i membre de la Mesa electoral de La Massana i els demés sotasignats, Electors de la Parròquia de La Massana, davant d'aquest Molt Il.lustre Consell General acudeixen i, com millor en Dret procedeixi,

DIEM: Que formulem RECURS contra les actuacions de la Mesa electoral i del Comú de La Massana, durant l'escrutini de les eleccions comunals celebrades en data d'ahir, dia 15 de desembre de 1991, a partir de les 18.00 h, moment en què fou tancat el Col.legi electoral. Basem el present recurs en els següents arguments i al.legacions:

Primer.- Legitimació activa.- Qualsevol elector està legitimat per atacar i recórrer els escrutinis. La senyora Dolors Canut, membre de la Mesa electoral, ho és doblement, en qualitat d'electora i en qualitat de membre de la Mesa que va fer constar la seva disconformitat en el moment en què dita Mesa va prendre les seves decisions.

Segon.- Legitimació passiva.- Es recorre un acte electoral, el de l'escrutini, del qual és responsable la MESA. Però si es pogués imputar, per hipòtesi, al Comú de la Parròquia, seria perfectament legitimat. Malgrat la Mesa no tingui personalitat pròpia com òrgan de dret públic, els actes de l'escrutini sigui qui sigui la persona o autoritat a la qual es puguin imputar, són recurribles.

Tercer. Tipus de recurs.- En mèrits dels articles 5.d) i 87 de la Llei de la jurisdicció Administrativa i Fiscal, el Consell General de la Vall és competent per entendre el present recurs amb possibilitat de recurs en queixa a les M.I. Delegacions Permanents sobre la resolució que escaigui.

Quart.- Terminis del Recurs.- L'article 87 que indica la competència del Consell General per aquest recurs no indica el termini per recórrer. Forçós és, doncs, de concloure que s'aplica aquí el termini comú de tretze dies. Però com que l'article 88 parla de "caràcter urgent" perquè ningú no podés al.legar extemporaneïtat i preclusió hem fet el recurs tan aviat com hem tingut l'acta, avui, a menys de vint-i-quatre hores de la clausura del Col.legi Electoral. Això permet, a més a més, de poder presentar el recurs a la primera Sessió del Consell General, després de les eleccions, el del dia d'avui, qual ordre del Dia, precisament versa sobre les eleccions d'ahir.

Cinquè.- Objecte del recurs.- Es recorren les actuacions electorals en el moment de l'escrutini del que s'acompanya acta en fotocòpia (assenyalada de document núm. I), còpia autèntica de la qual deu obrar a Sindicatura per manar-ho així l'article 37 de la Llei Electoral de l'any 1987. I, en concret, és objecte del recurs la declaració de nul.litat de 60 paperetes per la raó que manqués, en cada una d'elles, "la representació d'algun Quart". La raó que hem transcrit entre cometes en l'esperit de la Mesa era que en dites paperetes no s'hi trobava candidats d'algun Quart.

Sisè.- Antecedents del recurs.- Arran d'una carta adreçada als electors per un grup polític de la Parròquia de La Massana, el Comú envià una carta als electors interpretant la Llei Electoral, tot i advertint que era requisit de validesa de les paperetes que, en cada una d'elles figurés almenys un candidat de cada un dels Quarts de la Parròquia de La Massana, i advertint, a més a més, que les paperetes que no complien aquest requisit serien declarades nul.les.

Contra aquest acte administratiu del Comú els sotasignats i altres electors varen adreçar-se en alçada davant del Govern, adreçant-li un recurs tendent a fer anul.lar

l'acte administratiu del Comú i a publicar dita anul.lació per informació dels electors de la Parròquia. La resolució recaiguda sobre dit recurs fou favorable a la tesi dels recurrents, anul.lant el Govern l'acte administratiu del Comú, i disposant la publicació de la resolució.

Contra la resolució del Govern el Comú de La Massana va interposar recurs administratiu, davant del jutjat Administratiu i Fiscal, el qual per decisió del dia 13 dels corrents, va desestimar el recurs del Comú, tot i confirmant la resolució del Govern, objecte del mateix.

No obstant la submissió jeràrquica expressa del Comú al Govern en el control de la legalitat, malgrat que el Jutjat Administratiu va confirmar la decisió del Govern, el Comú desobeint, i fent cas omís de tals decisions, va, en el si de la Mesa i juntament amb aquesta, considerar nul.les les paperetes que no complien el requisit il.legalment sobreafegit pel Comú. Aquest comportament i actuació del Comú, contrari a la legalitat vigent, al respecte jeràrquic degut a una resolució de Govern i a l'acatament d'una decisió de justícia, obliga als sotasignats a fer recurs contra dita actuació.

Setè.- Normativa aplicable al cas.-

1) Llei Electoral de dates 13 de juliol i 2 d'octubre de 1987.

2) Decret de la nova reforma de 1861, article 8.

3) Resolució dels Coprínceps de 19 de maig de 1938 (publicada en Marqués, "Lleis i resolucions del Copríncep i dels seus Delegats", Andorra 1980, pàgines 268 i següents).

Vuitè.- Disconformitat de la decisió atacada amb els textos citats.- Degut a què l'article 87 de la Llei de jurisdicció Administrativa i Fiscal disposa que els contenciosos electorals s'han de tractar amb urgència i donada la premura del temps, i a l'ensens, per fer menys farragós el present recurs, es demana al Consell General vulgui tenir per reproduïts in extenso els arguments per aquesta part adduïts en els recursos, així com els raonaments que serviren de base al Govern i al jutjat Administratiu i Fiscal per a fallar a favor de la tesi propugnada pels sotasignats. A més a més, remetent als arguments utilitzats pel Govern per a fallar el recurs presentat pel Quart de Sornàs contra una decisió del Comú d'Ordino, en el moment de la proclamació de candidatures d'aquella Parròquia. Acompanyo en un plec assenyalat de número 2, totes les actuacions des de l'acta del Comú de La Massana, de data 5 i 6 de desembre de 1991, fins al fallo del Jutjat Administratiu i Fiscal de data 13 de desembre de 1991.

Acompanyo, assenyalat de número 3, fotocòpia simple de la resolució del Govern, recaiguda en l'esmentat recurs del Quart de Sornàs, amb el prec de que s'oficiï al Govern perquè certifiqui l'autenticitat de dita còpia.

La remissió que he fet als arguments propis, als de la motivació del Govern i als del Jutjat Administratiu i Fiscal, la completo amb la següent extracció de la part essencial dels mateixos:

a) Arguments extrets del recurs d'alçada: El Consell General va modificar l'any 1987, per Llei de data 13 de juliol i 2 d'octubre, el Reglament Electoral. Es tracta de la desaparició de les referències als Quarts. Anteriorment, a l'any 1987, en algunes Parròquies, com la nostra, el Comú diu que hi havia un costum, des de temps immemorial, consistent en què a la papereta s'havien d'incloure forçosament candidats

de cada Quart, baix pena d'anul·lació del vot emès (de fet el Comú no diu això sinó que va més lluny dient que cal incloure un "representant" de cada Quart). La paraula deu haver anat més lluny que el pensament ja que seria totalment contrari als principis mateixos de les eleccions pensar que els Quarts podessin designar o elegir un "representant" en cada candidatura. De l'examen de tot el material del present recurs se'n dedueix que el que vol dir el Comú és un "habitant" de cada Quart i no un "representant". Aquest costum, en la mesura que existia (el qual no ha estat provat per aquell que l'invoca), va ésser suprimit per la dita Llei de 1987. En efecte:

L'article 25 de la Llei, paràgraf 2n. diu:

"Una vegada proclamades les candidatures, l'elector podrà votar la que prefereixi, i també fer-se la seva candidatura, i votar-la, sempre que els noms que hi figurin formin part d'alguna de les candidatures proclamades i no s'alterin els càrrecs per als quals han estat proclamats els candidats, altrament la seva papereta o vot serà nul·la."

L'únic requisit a respectar per a la validesa de les paperetes dels votants que es facin "la pròpia candidatura" és que els noms que hi figurin formin part d'alguna de les candidatures proclamades. Cap més requisit es fixa i, en particular, no es parla per res dels Quarts.

El propi Consell General, en l'exposició de motius de la mateixa Llei, dóna la raó i la justificació d'aquesta supressió quan diu, en el quart apartat:

"Se suprimeixen, així mateix, les referències als Quarts, ja que, des de la desaparició dels d'Andorra la Vella i d'Escaldes-Engordany, no tenen cap intervenció directa en el procés electoral."

Noti's que es parla dels Quarts, no dels Quarts d'Andorra i Escaldes que es citen únicament com a referència del punt de partida, sinó que la frase "se suprimeixen" afecta als Quarts, a tots.

És principi general de Dret i així ho recull el nostre Codi de l'Administració que una norma posterior revoca una norma anterior i que una Llei escrita revoca un costum. En la mesura en què existia dit costum, ha quedat revocat per la Llei transcrita. L'argument que la Llei de 1987 podria deixar subsistir un costum anterior, és totalment inadmissible perquè, d'una banda la Llei és exhaustiva, si hagués volgut recollir el dit costum ho hagués fet expressament, i d'altra banda l'exposició de motius és totalment explicativa i il·lustrativa del perquè en l'article 25 de la Llei Electoral, no es parla de cap requisit de validesa altre que el dels noms dels votats figurin en les llistes. L'article 25 no parla per res de l'invocat costum i no és admissible dir que el silenci de l'article 25 sobre aquest particular signifiqui la voluntat del Legislador de deixar subsistir un costum contrari al propi text de la Llei per la raó que, en l'exposició de motius, diu de forma claríssima que tota referència a Quarts es suprimeix.

Tampoc seria sostenible pretendre que la supressió a tota referència als Quarts només afecti als Quarts d'Andorra i d'Escaldes puix de la lectura del paràgraf de l'exposició de motius que hem reproduït no queda cap dubte que, quan es parla dels Quarts d'Andorra i d'Escaldes, introduint la frase amb la paraula "des de que" només es fa menció al moment a partir del qual el Legislador ha quedat motivat per suprimir la referència als Quarts. El sentit de la frase és suprimir la referència als Quarts, el que vol dir a tots els

Quarts en mèrits del principi jurídic incontestable: “on la llei no distingeix, no podem distingir”.

No hi ha dubte que el sentit més elemental de la democràcia en un Estat que volem que sigui de dret i que volem constitucionalitzar, és la igualtat de tots els ciutadans, davant la Llei i, en particular, davant de les oportunitats d'ésser elegits per a càrrecs públics. Negar això seria voler retrocedir a la prehistòria del dret.

b) Arguments extrets del Decret del Govern de data 10 de desembre de 1991.-

“ATES que l'article 15 de la Llei Electoral, aprovada pel M.I. Consell General en les sessions de data 13 de juliol i 2 d'octubre de 1987 estableix que “podran ésser vàlidament elegides per als càrrecs públics les persones que, gaudint del dret d'elegibilitat, hagin estat prèviament presentades i proclamades ...” sense derogar ni l'anterior Reglament de data 22 de juny de 1971, ni l'Edicte de data 8 d'octubre de 1973, ni l'Acord de data 26 de juny de 1975, i l'article 25, paràgraf 2n. especifica que “una vegada proclamades les candidatures, l'elector podrà votar la que prefereixi i també fer-se la seva candidatura i votar-la”, sense cap altra restricció que “els noms que hi figurin formin part d'alguna de les candidatures proclamades.

ATES que en llur interpretació de la Llei Electoral, l'Hble. Comú estableix, a priori, els criteris d'interpretació de l'article 35, introduint una nova causa de nul.litat de vots emesos no contemplada en la mateixa, i fins i tot es substitueix una funció que correspon a la Mesa electoral, únic òrgan que a primera instància pot declarar la nul.litat del vot i/o impugnar les paperetes.

ATES que donat el supòsit que fos d'aplicació el cas d'utes, la invocació d'ús i costum local que fa l'Hble. Comú en el seu acord recorregut hauria de fonamentar-se en el concepte de representació dels Quarts en la Corporació elegida, i no, com fa l'Hble. Comú, aplicable a unes eventuals paperetes que unilateralment diu declarar nul.les i sense efecte en el moment de l'escrutini.

ATES que l'única disposició que fa especial referència a la intervenció dels Quarts és el Decret de la Nova Reforma del 1866 que en el seu article 8 diu: “... l'alternativa de què vegada per altra sia lo Cònsol Major d'un grup de Quarts y lo Menor d'altre, i al revés de la renovació següent...”, i menciona la representació de “grups de Quarts”, sense precisar el nombre de representants ni la forma en què s'agrupen, situant ambdós supòsits en el cas de Corporacions ja elegides.

ATES que en la resolució de recurs electoral dels M.I. Delegats Permanents, de data 19 de maig de 1938, estableixen:

- En el considerant 3r.: “... que no està determinat, d'una manera clara i precisa el nombre de representants que ha de tenir cada Quart en el Comú...”.

- En el considerant 4t., esmentat concretament l'article 8 del Decret de Nova Reforma: “... i de fet cada Parròquia l'interpreta a la seva manera, i elegeix, per als seus representants, les persones que li semblen més capacitades sense tenir en compte el nombre que correspon a cada Quart”.

- En el considerant 6é.: “... que els electors del Comú varen pronunciar-se, per majoria absoluta, a favor de la designació de tres representants del Quart X i de conformitat amb la Llei de Majories ... “ aspecte aquest cabdal en quant la jurisprudència dels M.I.

Delegats Permanents reconeix la preeminència de la "Llei de Majories", en la interpretació obscura de la norma.

c) Arguments extrets de la Sentència del Jutjat Administratiu i Fiscal.-

"L'acord del Comú fa referència a l'eventual existència d'un "ús i costum" local respecte a la representació de tots els Quarts de la Parròquia dins del Consell de Comú, costum que en cap moment no ha estat provat, i que tampoc gaudeix d'un fonament legal evident, ni en la Llei Electoral, ni en el Decret de Nova Reforma, ni és reconegut clarament per via jurisprudencial (Cf. resolució dels M.I. Delegats Permanents del 19 de maig de 1938). Però allò que realment interessa és constatar que s'afegeixen unes normes restrictives a l'emissió de vot, respecte a les que ja preveuen els articles 25 i 35 de la Llei Electoral, atribuint-se l'Hble. Comú la facultat de modificar o complementar unes disposicions normatives que estableix l'article 7 del Codi de l'Administració...".

Novè.- Petició concreta.- Es demana que es declarin vàlides totes aquelles paperetes (60) que la Mesa (i el Comú), va declarar nul.les per mancar en cada una d'elles algun candidat d'algun Quart. És a dir que es postula la nul.litat i subsidiàriament, l'anul.lació, d'aquella anul.lació pronunciada de les dites paperetes, de manera que siguin vàlides a efectes del recompte.

Desè.- Efectes de la resolució postulada.- Si, com espera aquesta part, el Consell General de la Vall fa dret al present recurs i declara la validesa de les 60 paperetes anul.lades, de constant referència, dues solucions són teòricament possibles:

1) Que s'ordini al Comú de La Massana de tornar a convocar la Mesa electoral i, en defecte d'ella, que el Comú torni a executar totes les operacions d'escrutini previstes en els articles 34 a 39 de la Llei Electoral, prenent com a vàlides les paperetes objecte del present recurs.

2) Que sigui el mateix Consell General de la Vall que procedeixi a les operacions d'escrutini, directament, i proclami el resultat.

Sembla més oportú, per a guanyar temps i per no arriscar-se a eventuais refusos d'obtemperar per part del Comú i de la Mesa, que fos el propi Consell General de la Vall qui, en fallar el present recurs quant a la legalitat, extragués les conseqüències pràctiques de la declaració que es postula. D'aquesta manera es compliria millor amb l'esperit del procediment que no configura el recurs previst en l'article 86 de la Llei de jurisdicció Administrativa com una cassació, sinó com un recurs amb la jerarquia superior. Però en cas que no prosperi aquesta petició, subsidiàriament escauria ordenar al Comú que en repetir les operacions d'escrutini cuidés de no apartar-se de l'esperit i de la lletra de la resolució que recaigui.

Per tot el qual, al M.I. Consell General de la Vall, respectuosament,

SUPLIQUEM: Que, havent presentat el present escrit, juntament amb els documents acompanyats, es digni admetre'li, en mèrits del mateix, tenir per formulat recurs contra la decisió de la Mesa i del Comú de La Massana, calendada i descrit en el cos del present escrit, de declarar nul.les les 60 paperetes de referència i fer els següents pronunciaments:

1) Que, segons la legalitat vigent, no és requisit de validesa en les eleccions comunals que en les paperetes hagi de figurar entre els candidats votats, almenys un candidat

resident (i encara menys representant) en cada un dels Quarts de la Parròquia de La Massana.

2) Extraient la conseqüència pràctica del primer pronunciament, dir que les 60 paperetes de referència són vàlidament emeses i no poden considerar-se nul·les, ni elles mateixes, ni nul el vot de la persona que les ha dipositat a l'urna.

3) Procedir a fer les operacions previstes en els articles 34 a 39 de la Llei Electoral de 1987, tenir en compte les 60 paperetes i proclamar els resultats que es deriven de dites operacions, publicant al Butlletí Oficial de les Valls, oficiant al Comú de La Massana perquè els inscrivin en el Llibre d'Actes del Comú i manant a aquest darrer d'estar i passar per tal decisió.

4) Subsidiàriament, en el cas en què no prosperi l'anterior petició, manar al Comú que torni a reunir la Mesa electoral o, subsidiàriament, que es constitueixi en Sessió de Comú, i en un o altre cas, que es torni a procedir a les operacions previstes en els articles 34 a 39 de la Llei Electoral, amb l'obligació de tenir per vàlides les paperetes de referència i, esmenar en conseqüència els resultats electorals que hauran d'ésser posteriorment publicats pel mateix Comú i inscrits en el Llibre d'Actes del Comú.

ALTRESI DIEM: Que entre els membres de la Mesa electoral constituïda en data d'ahir en la Casa Comuna, prengueren part a la decisió i votaren els quatre Consellers Generals per La Massana, tot això en mèrits del que preveu l'article 4 del Decret de Nova Reforma de data 9 d'abril de 1866, que diu: "... la Presidència deurà ésser constituïda al menys per un President, dos Vocals i un Secretari. Serà President el Cònsol Major o lo Menor, o altre persona per ell delegada, si ells no poden assistir-hi. Tindrà dret a assistir a la Presidència, los demás membres del Comú y los quatre del Consell General...". En l'Acta del Comú de data d'ahir es certifica la presència de dits Consellers, i és de creure que la Mesa es constituí d'acord amb el que preveu l'article 29 de la Llei Electoral de 1987, la qual remet de forma expressa a la composició fixada per l'article 4 del Decret de Nova Reforma. Per consegüent no hi ha cap dubte que la Mesa estava constituïda pels Consellers, a més d'altres, que aquests eren presents i que llur presència és constitutiva de l'assemblea.

Havent participat a la formació d'un acte que avui és atacat, en mèrits dels més elementalissims principis de la recurribilitat i de l'administració de la justícia (i si no fos prou del sentit comú) els quatre Consellers de La Massana no han de poder prendre part ni en els debats ni en el vot sobre el present recurs, devent-se inhibir del mateix i absentar de la sala per a donar la llibertat als demás Consellers que s'hagin de pronunciar sobre el recurs, per consegüent,

SUPLIQUEM: Es vulgui disposar que en la tramitació del present recurs no intervinguin en cap fase del mateix, ni als actes preparatoris, ni en els debats, ni en el vot, ni la presència en la sala, els quatre Consellers de la Parròquia de La Massana.

La Massana, als 16 de desembre de 1991.

Consten les signatures següents:

Dolors Canut Bové, Ma. Joana González, Immaculada Garrallà, Gil Riba Sabaté, Olga Font, Miquel Ferrer, Jaume Sabaté Torres, Esther Santuré Boxadé, Josep Ma. Troguet Ribas, Lluís Rossell Tusall, Anselm Angrill Pérez i Jaume Riba Sabaté."

Acte seguit, el M.I. Sr. Síndic General fa donar lectura a l'informe presentat per l'Hble. Comú de La Massana, que és del tenor següent:

“INFORME:

QUE L'HBLE. COMU DE LA MASSANA SOTMET AL M.I. CONSELL GENERAL DE LES VALLS, SOBRE EL RECURS INTERPOSAT PER UN GRUP DE CIUTADANS DE LA PARROQUIA, AMB LA PRIMERA SIGNATURA DE LA SRA. MARIA DOLORS CANUT BOVE, CONTRA L'ESCRUTINI ELECTORAL.

1. ANTECEDENTS

En l'escrutini electoral practicat el dia 15 de desembre de 1991, a partir de les 6 de la tarda, a la Casa Comuna, els membres de la Mesa electoral van acordar declarar nul.les totes aquelles paperetes que, reunint els requisits de l'Art. 35 de la Llei Electoral, no contenien un candidat de cada un dels Quarts de la Parròquia. La decisió fou adoptada per la Mesa Electoral abans d'iniciar l'escrutini, i en base al convenciment de tots els presents excepte un (que és la primera recurrent) que a la Parròquia de La Massana existeix una norma de Dret consuetudinari plenament vigent i vàlida que obliga que en el Consell de Comú hi hagi un membre de cada un dels Quarts de la Parròquia.

La decisió adoptada per la Mesa Electoral és completament independent de l'acord adoptat pel Consell de Comú el dia 5 de desembre d'aquest mateix any, i que fou declarat nul per resolució del Tribunal Administratiu de 13 de desembre següent (que, no obstant això, es declara incompetent per entendre del tema electoral).

Hem de posar de relleu, però, que ja amb motiu de la impugnació d'aquella resolució, l'Hble. Comú de La Massana havia considerat que ni el Govern ni la jurisdicció Administrativa i Fiscal no eren competents per entendre de la qüestió de fons plantejada, i per escrit de data 9 de desembre de 1991, havia sotmès el tema al coneixement del M.I. Consell General de les Valls perquè s'hi pronunciés i demanant-li, en concret que volgués declarar **“la vigència d'un ús i costum parroquial, que no és incompatible amb el règim electoral general, en el sentit que tots els Quarts de la Parròquia han de trobar-se representats en el si del Consell de Comú”**.

2. EXAMEN DELS MOTIUS DE RECURS

Els recurrents fonamenten la seva sol.licitud en el desconeixement del costum vigent a la Parròquia de La Massana en matèria de la representació dels Quarts en el si del Consell de Comú. És a dir, afirmen que la normativa aplicable es limita a la Llei Electoral de 13 de juliol i 2 d'octubre de 1987 (i les seves modificacions posteriors) i el Decret de Nova Reforma de 1861, i la Resolució dels Delegats Permanents de 19 de maig de 1938 (citada, suposem, com a doctrina i no com a Llei).

A partir d'aquella premissa els ha de resultar molt fàcil de justificar la seva impugnació de l'escrutini. No entrarem a analitzar els arguments esgrimits pels recurrents perquè admetem que, si no existís un costum local aplicable a l'escrutini, i s'hagués d'aplicar el règim general, llavors moltes de les paperetes que han estat declarades nul.les no ho serien. Però sí afirmem, i ho sostindrem a l'apartat següent, que a la Parròquia de La Massana existeix, amb plena força d'obligar, una norma jurídica suplementària que obliga a considerar nul.les determinades paperetes, en concret, aquelles en les que no

hi hagi un Candidat de cada Quart. És en aplicació d'aquesta norma jurídica que la Mesa ha declarat nul·les les paperetes.

3. L'US I COSTUM PARROQUIAL

El costum és font de Dret a Andorra, així ho estableixen el Digest i el Politar, i així ho han admès moltes nombroses Sentències i Resolucions.

“En lo principi de la Causa, com també en son progrés i definició o Sentència, deu observar lo jutge, lo modo, forma i disposició del Dret comú (que és lo que se observa en les Valls d'Andorra), menys en aquelles coses en què és abrogat per alguna llei pàtria o contrària consuetut, las quals se deuen observar las primeres.” (Manual Digest).

Doncs bé, la necessitat que tots els Quarts estiguin representats en el Consell de Comú és una norma que reuneix tots els requisits per a ésser considerat com un costum arrelat a la Parròquia.

El Costum, ens diu la doctrina, és una “norma creada i imposada per l'ús social” (Federico DE CASTRO Y BRAVO) i elements del costum, d'acord amb la doctrina majoritària, són que existeix una reiteració d'actes, amb un convenciment que allò és dret i que són obligatoris. Tots aquests elements es donen en el cas que ens ocupa:

Es dona el requisit objectiu de la repetició en el temps doncs, a coneixement de l'Hble. Comú, des de temps immemorial en el si del Consell de Comú hi ha hagut sempre, indefectiblement, un membre, almenys, de cada un dels diferents Quarts de la Parròquia.

Es donen els requisits subjectius de la “**convictio iuris**” i la “**opinio necessitatis**”, doncs no sols la immensa majoria de la Mesa (tots els presents excepte una persona, que avui encapçala el recurs) sinó també els Llevadors de tots els Quarts, sense excepció i, abans d'ells, totes i cadascuna de les anteriors Meses electorals que s'han reunit en aquesta Parròquia, han tingut sempre cura de vetllar perquè tots els Quarts tinguessin un representant en el Consell de Comú. I no ho han fet per caprici, sinó amb el convenciment que aquesta era una norma jurídica i, per tant, vinculant.

L'Hble. Comú ofereix, per provar aquest costum, la declaració dels ciutadans d'aquesta Parròquia que han ocupat els càrrecs de Consellers Generals i Cònsols Major i Menor en anteriors legislatures i consolats.

D'altra part, els recurrents afirmen que, en el cas d'existir un tal costum, aquest hauria quedat derogat per la Llei Electoral de 13 de juliol i 2 d'octubre de 1987. Tal argument és completament insostenible, d'acord amb la pròpia exposició de motius de la Llei. En efecte, ens diu aquesta exposició de motius que:

“Cal advertir, d'antuvi, que la present no pot considerar-se en cap manera com una nova llei electoral, sinó tan sols com una revisió més del Reglament Electoral aprovat pel M.I. Consell General en la sessió de 22 de juny de 1971...”

“En efecte, aquesta llei no és pas conseqüència de la consulta sobre el sistema electoral a què es refereix el Decret de 15 de gener de 1981, i en la seva redacció no s'ha pretès modificar el sistema electoral existent, sinó tan sols adequar-lo a les noves circumstàncies ... ”

“Una primera sèrie de modificacions concerneix l’adequació del text anterior a la nova estructura institucional: (...) **Se suprimeixen, així mateix, les referències als Quarts, ja que, des de la desaparició dels d’Andorra la Vella i d’Escaldes-Engordany, no tenen cap intervenció directa en el procés electoral.**”

Doncs bé, si la Llei de 1987 no és una nova Llei Electoral, si en la seva redacció no s’ha pretès modificar el sistema electoral existent, si entre l’enumeració de les principals innovacions no n’hi ha cap que faci referència a la necessitat que en el Consell de Comú de la Parròquia de La Massana hi hagi un candidat de cada Quart, llavors resulta clar que la Llei de 1987 no ha canviat aquell costum local preexistent (i això és, precisament, el que es deia a la carta signada per un grup de ciutadans de la Parròquia que va estar a la base de l’adopció, pel Consell de Comú, de l’acord de 5 de desembre darrer).

Cal tenir ben present que l’exposició de Motius es refereix a la desaparició dels Quarts d’Andorra la Vella i d’Escaldes-Engordany, que efectivament han desaparegut per creació de la nova Parròquia d’Escaldes-Engordany. La supressió del mot “Quart” dins del text de la llei obeeix a aquest fet o, com diu textualment l’exposició de Motius: **l’adequació del text anterior a la nova estructura institucional** però únicament aquells dos Quarts han desaparegut, no els de la Parròquia de La Massana, que continuen existint i gaudeixen de bona salut.

Cal tenir present, finalment, que és cert que els Quarts **“no tenen cap intervenció directa en el procés electoral”**, doncs efectivament no la tenen. El fet que en el si del Consell de Comú hi hagi d’haver obligatòriament un membre de cada Quart no es cap “intervenció directa en el procés electoral”.

4. CONCLUSIO

Per tal de resoldre el Recurs plantejat, el M.I. Consell General ha de cerciorar-se, en primer lloc, de la vigència i aplicabilitat del costum local que hem invocat. Si ho creu convenient, acudirà a tal efecte als elements de prova del costum, que no són altres que:

- a) La comprovació que el costum s’ha seguit efectivament des de fa moltíssims anys, verificant els resultats de les eleccions d’anys anteriors i comprovant que sempre, invariablement, en el Consell de Comú hi ha un membre de cada Quart de la Parròquia.
- b) La comprovació que entre la població de la Parròquia i, particularment, entre els que han ocupat càrrecs públics amb anterioritat, la norma esmentada gaudeix dels requisits de **“convictio iuris”** i **“opinio necessitatis”** propis del costum.

Una volta que hagi arribat al convenciment que l’esmentat costum existeix, i que roman plenament vigent, doncs la Llei Electoral de 13 de juliol i 2 d’octubre de 1987 no l’ha pas pogut invalidar, llavors haurà de concloure que l’actuació de la Mesa Electoral de la Parròquia de La Massana és plenament correcta, que totes aquelles paperetes que van ésser declarades nul·les per manca en elles algun candidat d’algun Quart són, efectivament, nul·les i, en definitiva, ratificarà els resultats electorals proclamats per la Mesa de La Massana.

La Massana, el 18 de desembre de 1991.”

A continuació, el M.I. Sr. Síndic General fa donar lectura a un informe jurídic encarregat per la Comissió Permanent, que diu:

“Considerant que, en primer lloc, cal examinar una qüestió de forma que planteja l’escrit de recurs, doncs, malgrat el que s’expressa en l’escrit acompanyatori -utilitzant paper timbrat- del recurs -que no està redactat en paper oficial- que “res mana que hagi d’èsser fet en forma de súplica”, s’ha de constatar l’existència i vigència de l’Ordinació IV del 16 de maig de 1907, l’Ordinació 11 del 3 de juny de 1908, l’Ordinació VII del 16 de maig de 1934, l’Ordinació I de l’11 i 12 de juny de 1935 i l’Ordinació II del 12 de juliol de 1966, que, en conjunt, determinen i estableixen l’obligació que tota demanda o recurs dirigida al Consell General ha d’èsser efectuada per mitjà de paper timbrat o imprès oficial, de forma que la seva utilització constitueix un requisit bàsic i indispensable, fins al punt que de no respectar aquest requisit, les sol·licituds “no s’admetran per a la seva deliberació, apareixent, per tant, una qüestió formal que ha d’èsser convenientment examinada davant l’errònia apreciació i al·legació dels recurrents,

considerant, però, que, en el present cas, no ha d’èsser d’aplicació una interpretació estricta d’aquesta norma formal -que podria comportar la nul·litat del recurs presentat no subsanable per la simple pretensió dels recurrents de donar el “recurs com a document annex a la present súplica”, doncs circumstàncies especials aconsellen entendre que, per una part, els recurrents han hagut d’actuar amb rapidesa en virtut dels terminis propis del procés electoral, especialment, pel temps que va des de la celebració d’eleccions fins a la proclamació dels resultats per part del Consell General, i, per altra part, la necessitat de no dilatar una qüestió de caràcter electoral,

considerant, entrant en el fons del recurs, que una primera premissa està plantejada pel fet que el recurs està dirigit “contra les actuacions de la Mesa electoral i del Comú de la Parròquia de La Massana, durant l’escrutini de les eleccions comunals” del dia 15 de desembre darrer, el que fixa i emmarca l’abast del recurs interposat, en el sentit que, tot i que del contingut del recurs s’observa la intenció dels recurrents d’impugnar l’escrutini pròpiament dit i en concret la declaració de nul·litat de seixanta paperetes, el que s’ha de contemplar, a l’objecte de la resolució del recurs, és si les actuacions de la Mesa electoral i del Comú de La Massana són regulars o irregulars,

considerant que l’argument principal utilitzat pels recurrents es refereix a què les paperetes anul·lades ho foren perquè en cada una d’elles mancava la representació d’algun Quart de La Massana i que aquesta decisió s’havia adoptat per mitjà d’un acord de Comú que havia estat anul·lat per decisió del Govern i sentència del Jutjat Administratiu i Fiscal i que, per tant, la Mesa electoral i el Comú de La Massana han desoït aquestes decisions,

considerant que, per a la tramitació del present recurs, s’ha examinat tota la documentació aportada pels recurrents i s’ha demanat, com és preceptiu, el corresponent informe a l’Hble. Comú de La Massana,

considerant que, d’aquesta tramitació, es dedueix clarament que ni la Mesa electoral ni el Comú de La Massana, en la seva actuació en les eleccions del dia 15 de desembre, han aplicat l’acord del Comú de La Massana del dia 5 de desembre, sinó que es va basar exclusivament en les directrius de procediment de la Mesa electoral, de la qual també hi formen part els interventors de les candidatures presentades,

considerant que, en el present cas, no és d'aplicació, com pretenen els recurrents, una decisió del Govern que fa referència a les eleccions de la Parròquia d'Ordino, però pel que fa a la proclamació de candidatures, extrem ben diferent del que és objecte del recurs,

considerant que la funció de determinar la nul.litat de vot correspon a la Mesa electoral, competència perfectament establerta i que no s'ha de confondre la institució comunal amb l'activitat pròpia i ben determinada de la mesa electoral,

considerant que la Nova Reforma del 1866 es refereix al nombre de representants dels Quarts però no a la representativitat dels mateixos en cada Comú i que és, per altra banda, públic i notori que en moltes Parròquies s'ha mantingut sempre, de forma molt escrupolosa, el respecte al principi de representativitat dels Quarts, de forma que cada Parròquia -de les que tenen Quarts, òbviament- s'ha organitzat de manera pròpia,

considerant que l'acta de l'escrutini del Comú de La Massana es prou clara pel que fa, especialment, al fet que els interventors de les dues candidatures donen per vàlid i aproven l'escrutini celebrat, amb el seu procediment i resultats, de manera, per tant, que s'ha d'entendre aquest essencial element com el resolutiu de la qüestió plantejada, doncs els interventors, com a representants dels candidats proclamats i que formen part de la Mesa electoral, són els que millor poden vetllar pel manteniment dels principis globals del procediment electoral, de manera que, en definitiva, l'actuació de la Mesa electoral -objectiu principal del recurs presentat- és del tot correcta,

considerant, finalment, que és del tot inacceptable la pretensió dels recurrents d'indicació de quina ha d'ésser l'actuació dels Consellers Generals, doncs, de forma especial i a part d'altres consideracions d'ordre ètic sobre el contingut i el to d'aquest apartat del recurs, s'ha de respectar el que determina l'article 53 del Reglament del Consell General, de manera que, fins i tot, la pretensió dels recurrents pot ésser interpretada com una voluntat de dilatar infinitament el procediment,

no hi ha lloc al recurs presentat i es confirma l'acta del Comú de La Massana del 15 de desembre de 1991, sobre el resultat de les eleccions comunals celebrades.”

Finalment, el M.I. Sr. Síndic General fa donar lectura a l'acta de les Eleccions de La Massana, que diu:

“La que sotasigna, Ma. Rosa Ribera Ambatlle, Secretari de l'Honorable Comú de la Parròquia de La Massana,

CERTIFICA:

Que, en el Llibre d'Actes de l'Honorable Comú de la Parròquia de La Massana al meu càrrec, en els folis 119 i 120, corresponent a l'Acta del Consell Ordinari d'Eleccions, de data 15 de desembre de 1991, diu textualment:

“Avui diumenge dia 15 de desembre de l'any mil nou-cents noranta-ú, a les 8h 55mn té lloc a Casa Comuna de La Massana el Consell Ordinari d'Eleccions, Consell manat i campana tocada, que Déu ens doni bon encert. Presideixen la reunió els Hbles. Srs. Francesc Tomás Casabon i Robert Garrallà Pons, Cònsol Major i Menor respectivament.

Assisteixen tots els Membres de l'Hble. Comú i els quatre Molt Il.lustres Consellers Generals.

S'hi troben presents els Interventors de les Eleccions Srs. Joan Fité Mora i Lluís Molné Armengol per part d'una Candidatura i els Srs. Joan Carles Camp Areny i Antoni Areny Albós, per part de l'altra Candidatura.

Després d'haver fet el tradicional minut d'oració i una vegada constituïda la Mesa, a les 9,- hores, hora oficial, s'obre el Col.legi Electoral.

A les 13H 30mn, es retiren els membres per anar a dinar; queden presents a la Mesa els Hbles. Srs. Còsols i els quatre Interventors de les Eleccions.

A les 15H 30mn tornen a formar part de la Mesa els Membres que s'havien retirat per anar a dinar.

A les 18,- hores, hora oficial queda closa la votació.

Els quatre Interventors i l'Hble. Comú acorden que seguint els usos i costums de la Parròquia, des de temps immemorial, es consideraran paperetes no vàlides, totes aquelles que no continguin un representant de cada un dels Quarts de la Parròquia.

L'Hble. Sra. Dolors Canut Bové demana que les paperetes no vàlides per no contenir un representant de cada Quart quedin transcrites a l'Acta.

També demana que consti en Acta que no es respecta la legalitat vigent al no considerar-les vàlides.

Es reserva per ella i qualsevol interessat el dret d'impugnar les Eleccions per haver-se constituït aquí uns actes il.legals al comptabilitzar aquestes paperetes nul.les."

Seguidament es procedeix a fer l'escrutini dels vots emesos:

- Nombre d'Electors	14.
- Nombre de votants	540.
- Nombre de vots en blanc	25.
- Nombre de vots nuls 75. (5 paperetes amb paper no reglamentari, 2 paperetes in-completes, 2 paperetes errònies, 4 paperetes esmenades, 1 sobre amb dues paperetes, 1 sobre marcat i 60 paperetes mancant la representació d'algun Quart).	
- Nombre de vots vàlids	440.
- Majoria absoluta	221.

Cada Candidat ha obtingut el següent nombre de vots:

- Modest Baró Moles,	209
- Lluís Molné Torres,	440
- Josep Moles Grau,	212
- Antoni Gelabert Costa,	440
- Jaume Sabaté Torres,	200
- Joan Millat Armengol,	192
- Raül Ferré Bonet,	181
- Lourdes Sansa Ambatlle,	440
- Francesc Visent Visent,	204
- Julià Call Camp,	221
- Jaume Areny Caselles,	204
- Guillem Areny Argelich,	206
- Josep Montané Pons,	250

- Joan Gabriel Estany,	223
- Josep Ma. Camp Areny,	253
- Fermí Call Camp,	220
- Joël Font Coma,	250
- Jordi Grau Fontich,	233
- Josep Ma. Garrallà Coma,	232
- Ma. Isabel Armengol Naudí,	246
- Ma. Rosa Rossell Pons,	224

Queden elegits per majoria de vots els següents Senyors:

PER A CONSELLERS DEL COMU:

- Lluís Molné Torres,	440
- Antoni Gelabert Costa,	440
- Lourdes Sansa Ambatlle,	440
- Julià Call Camp,	221
- Josep Montané Pons,	250
- Joan Gabriel Estany,	223
- Josep Ma. Camp Areny,	253
- Joël Font Coma,	250
- Jordi Grau Fontich,	233
- Josep Ma. Garrallà Coma,	232

PER COMISSIONATS DE POBLE:

- Ma. Isabel Armengol Naudí,	246
- Ma. Rosa Rossell Pons,	224

I en prova de conformitat s'aixeca la present Acta la qual firmen els Membres de la Mesa Electoral”.

Hi han les signatures dels Hbles. Srs. Francesc Tomás Casabon, Robert Garrallà Pons, Srs. Lluís Molné Armengol, Joan Fité Mora, Joan Carles Camp Areny, Antoni Areny Albós i Ma. Rosa Ribera Ambatlle, Secretari de l'Hble. Comú.

I per a què consti a tots els efectes legals pertinents, lliuro la present certificació a La Massana el dia 16 de desembre de 1991.”

El M.I. Sr. Síndic General explica que la Comissió Permanent va acordar sotmetre aquesta qüestió a la consideració del Ple sense formular cap proposta d'acord concreta.

El M.I. Sr. Xavier Espot pregunta per quin gabinet jurídic ha estat fet l'informe que ha encomanat la Comissió Permanent.

El M.I. Sr. Síndic General respon que ha estat fet pel lletrat Sr. Manel Mas Ribó.

El M.I. Sr. Josep Ma. Rossell manifesta que dins del recurs presentat per aquests electors de la Parròquia de La Massana es fa referència expressa a què els quatre Consellers Generals de La Massana no haurien de formar part, avui, d'aquesta Sessió del Consell General i recorda que, d'una banda, si els quatre Consellers Generals de La Massana no formen part del Consell General no es podrà celebrar la Sessió, tal com marca el Reglament, i d'altra banda, que els quatre Consellers Generals de La Massana representen a la Parròquia de La Massana i, en cap moment, a cap partit ni persona determinada.

El M.I. Sr. Miquel Aleix diu que, com ja ha manifestat anteriorment quan s'ha reunit la Comissió Permanent, creu que és el Consell General qui ha de debatre el fons d'aquest recurs i, com també ha manifestat, els Consellers Generals de La Massana han d'assistir a l'Assemblea perquè sinó, tal com preveu el Reglament, no es podria celebrar aquesta Sessió, i per això han d'estar asseguts aquí, en el seu escó. Diu també que el que no li convé decidir a ell, sinó a aquests Consellers Generals de La Massana, segons la seva pròpia ànima i voluntat, és si han d'intervenir com a part implicada, si s'han d'abstenir o s'han de manifestar. Afegeix que hauran d'actuar baix la seva pròpia consciència i que, pel que a ell fa referència, ja sap com ha d'actuar i suposa que ells hauran de saber com fer-ho.

El M.I. Sr. Josep Ma. Rossell manifesta que cadascú té la seva pròpia responsabilitat i que ell la té en tant que Conseller General de La Massana i com a tal l'aplicarà i no fa falta que el M.I. Sr. Miquel Aleix li doni cap consell en aquest aspecte.

El M.I. Sr. Miquel Aleix respon que ell en cap cas ha volgut invocar la responsabilitat del M.I. Sr. Josep Ma. Rossell, i que aquest sabrà, com a Conseller General de La Massana, quina és la seva responsabilitat, i que el que sí que li ha dit és que ha d'estar aquí assegut i ha de participar a la sessió del Consell General, encara que no troba lògic que participi en el debat, tot i que, si hi vol participar, diu que ell en cap cas s'hi oposarà, sinó que correspon al M.I. Sr. Josep Ma. Rossell el considerar-ho. Afegeix que, com ha manifestat aquest matí en la Comissió Permanent, creu que el que ha de fer i ha de mantenir el Consell General en aquest cas és el que estrictament marca la Llei Electoral, que el Consell General va votar i aprovar els dies 13 de juliol i 2 d'octubre de 1987, on en no es fa referència explícita a què en cadascuna de les candidatures que es presenten en una Parròquia hi hagi d'haver un representant de cadascun dels Quarts de la mateixa. Diu que, pel que s'ha dit i s'ha llegit aquí, sembla ser que hi han Parròquies on s'ha anat seguint aquesta tradició i, mentre ningú no hagués interposat cap recurs, era totalment lògic i normal que no es qüestionés l'elecció ni es qüestionés el sistema, però avui hom es troba aquí amb el fet que, en el seu moment, el Consell General va aprovar una Llei que va ometre fer referència a les Parròquies que tenien dins dels seus Comuns una representació explícita de Quarts o Veïnats, i hi ha ciutadans d'una d'aquestes Parròquies que han interposat un recurs davant del Consell General per impugnar unes eleccions en les quals un cert nombre de paperetes s'han deixat com a nul·les. Creu que el que cadascun dels Consellers Generals ha de manifestar i considerar és si el Consell General, respectuós en complir el que ell mateix en un cert moment va votar, vol o no vol tenir en compte aquest recurs o, ultrapassant el que en el seu moment va manifestar i votar, vol interpretar que s'ha de desestimar el recurs. Manifesta que els quatre Consellers Generals de la Parròquia d'Escaldes-Engordany estan totalment d'acord en què, sense entrar a valorar el recurs, volen incidir en què són respectuosos amb la Llei que el Consell General en el seu moment va aprovar i que en cap cas sospesaran a què, si la voluntat del Consell General o de les Parròquies és que dins de la Llei hi figuri la menció dels Quarts i s'expliqui veritablement quina funció tenen dins de cada una de les llistes els representants de cada Quart, que així sigui, però com que es va ometre i ara no hi és, consideren que el que s'ha de fer és respectar la Llei.

El M.I. Sr. Joan Jordi manifesta que, com ja ha dit aquest matí a la Comissió Permanent, hi han quatre considerants que l'indueixen a prendre una decisió sobre aquest fet: el primer és que la Llei Electoral, encara que el M.I. Sr. Miquel Aleix digui que queda molt clara, per a ell no ho és gens de clara -diu que ha de fer "mea culpa" perquè en el moment que es va fer la Llei Electoral formava part de la Comissió Permanent i potser és un lapsus que varen tenir

en aquell temps- i que, com a Conseller General de la Parròquia de Sant Julià de Lòria pot dir que a la seva Parròquia sempre han respectat els Quarts. Recorda que en una sessió del Consell General, fa uns tres anys, hi va haver el mateix problema amb uns Veïnats de Canillo i que la seva decisió va ser la mateixa que prendrà avui, de fer respectar els Veïnats de Canillo, perquè són els Usos i Costums d'aquestes Parròquies i del País. Diu que un altre considerant que queda ben clar és que al Comú de La Massana, almenys el seu Informe així ho diu, sempre hi ha hagut un membre de cada Quart i que un altre dels considerants que vol fer és que abans de començar les eleccions, en la reunió de la mesa electoral, van arribar a un tracte, i aquest tracte era que donarien per nul·les les paperetes que no comportessin els Quarts, i quan es fa un joc es juga fins al final. Afegeix que els interventors, que són els qui de fet representen la candidatura, al final van firmar l'Acta i van donar la conformitat i per això, per la seva part, no donarà suport al recurs que s'ha presentat.

El M.I. Sr. Roc Rossell diu que abans d'entrar a l'examen i a manifestar la postura dels Consellers Generals d'Encamp, voldria fer unes consideracions generals sobre una certa pretensió política que d'alguna manera es veu en aquest recurs que ha estat presentat. Diu que potser no és el lloc de parlar-ne, perquè parlar de si d'alguna manera es coarta la llibertat d'elecció d'algun ciutadà, per la imposició que hi ha d'haver alguns membres dels Quarts, ho troba gratuït en aquest informe, i potser ell s'extralimita al fer una valoració política d'un assumpte que no val la pena tractar avui i se'n pot parlar en un altre moment. Afegeix que està completament en desacord amb el M.I. Sr. Miquel Aleix, tal com li ha dit aquest matí a la Comissió Permanent, perquè si s'està caminant cap a un Estat de Dret, s'imagina que aquesta Cambra avui no pot agafar i ser l'interpret de la Llei que ella mateixa s'ha donat, perquè ser pare i padrí d'una mateixa cosa és quelcom que, normalment, no es pot acceptar. Diu que si tradicionalment els toca aquesta obligació, perquè com a Consellers Generals han d'assumir les seves responsabilitats, pensa que una de les maneres de fer-ho, essent conseqüents amb els plantejaments de la divisió de poders, és conferir aquesta possibilitat a la mesa electoral i que, potser és una extrapolació que des del punt de vista jurídic no s'aguanta massa, però pensa que com a Conseller General no li pertoca interpretar una Llei que va fer aquest mateix Consell General. Diu també que la valoració política que fa és que si la mesa electoral del Comú de La Massana va prendre una determinació per majoria absoluta, a excepció d'una persona, ell respecta aquesta majoria i, en nom dels Consellers Generals de la Parròquia d'Encamp, refusa el recurs presentat i demana que es proclamïn com a candidats elegits les persones que van tenir la majoria dels vots, tot això sense posar-hi a sobre els Usos i Costums que, tal com diu la carta de l'Hble. Sr. Cònsol, s'ha vingut respectant des de sempre a aquesta Parròquia i suposo que a d'altres. Repeteix que els Consellers Generals d'Encamp refusen el recurs que ha estat presentat per aquest grup de ciutadans i demanen que es proclamïn candidats elegits les persones que varen tenir la majoria de vots.

El M.I. Sr. Jordi Farràs diu que, com ha manifestat aquest matí a la Comissió Permanent, s'ha de considerar que la Llei Electoral, que va establir en el seu moment el Consell General, és molt clara al respecte, no contempla els Quarts. Recorda que sempre que hi han hagut temes legislatius que afectaven als Comuns o fins i tot als Quarts, hi havia una clàusula de salvaguarda, que era "respectant els Usos i Costums", que d'una forma genèrica cobria l'expedient, però que en aquest cas, a part d'una menció que se'n fa al preàmbul, que és més aviat excloent, a l'articulat no es mencionen explícitament, i s'ha d'entendre que els recurrents tenen raó. Quant al que deia el M.I. Sr. Roc Rossell, diu que evidentment en un Estat de Dret, que Andorra encara no és, no pertocaria al Consell General jutjar la Llei que ell mateix ha fet, però vista la manera com està muntat el sistema institucional d'aquest país, ara li pertoca i cal

pronunciar-se, agradi o no agradi als Consellers Generals. Diu que no és de bon grat que hom s'immisceix en un tema eminentment polític com aquest, i que potser no hauria de correspondre al Consell General pronunciar-se, però ja que institucionalment li pertoca s'ha de fer i, en aquest cas, en nom dels Consellers Generals d'Andorra la Vella, i tal com ha manifestat aquest matí a la Comissió Permanent, considera que, vista la Llei Electoral que està en vigor avui a les Valls, els recurrents tenen raó, en el sentit que les seixanta paperetes que estan declarades nul·les són vàlides.

El M.I. Sr. Albert Pintat diu que, es vulgui o no, el sistema institucional actual d'Andorra es un règim feudal i les seves regles fonamentals es remunten als Pareatges, havent-se intentat modernitzar, lleugerament, l'estatut públic, amb la Nova Reforma del 1861. Posa de manifest que tots els Consellers Generals comparteixen quatre cadires en cada Consell de Comú, fet que sembla una contradicció amb les seves funcions de Consellers d'un Estat modern i de dret, i que, per això, vol fer tres constatacions bàsiques en tot procediment electoral: d'una banda, hi ha tot un procediment, que és la proclamació de candidatures, que a la Massana, com a totes les demés Parròquies, ha funcionat d'una forma perfecta i correcta; l'escrutini -que és el segon moment- també s'ha fet correctament, ja que a la mesa electoral com ha quedat dit, totes les parts, i particularment els interventors, accepten l'escrutini i les normes d'escrutini, tot això en base a la sobirania popular, doncs si el ciutadà entén que aquests són els seus drets, per damunt d'altres consideracions, el Poble de La Massana o de qualsevol altra Parròquia, reunit amb la Institució Comunal, pot fer el que a ell li sembli amb tota sobirania; el tercer punt és l'Acta on es proclamen els elegits. Afegeix una sèrie de principis, que per a ell són molt importants perquè emmarquen tot el joc institucional: el primer, és el principi de territorialitat. Diu que aquest Consell General representa, es vulgui o no, una federació de parròquies, i per això s'ha dit molt clar que haurà de desaparèixer, ja que això no pot ser constitucional ni podrà ser mai considerat com un Parlament, sinó que un Parlament exigirà suprimir aquest principi de federació de parròquies. Diu que en certes parròquies hi ha també aquest principi de territorialitat, que se'n diu els Quarts, i constata que a Canillo, a Ordino, a La Massana i a Sant Julià de Lòria existeixen aquestes normes. Diu que el segon principi és el principi del dret consuetudinari. Recorda que al jurar el càrrec de Conseller General es jura complir i fer complir no tan sols les lleis escrites sinó també les no escrites, és a dir, els Usos i Costums, que molt sovint s'hi oposen. Posa l'exemple d'unes precisions que es varen demanar respecte al Codi de l'Administració en relació a l'el·ligibilitat dels funcionaris, on la Comissió Permanent, encertadament, va ser molt prudent i va ser incapaç de dir si es podia limitar el dret del ciutadà a triar determinada persona per damunt de la seva condició de funcionari o no, i es va deixar a criteri personal del President de cada Consell de Comú determinar si aquell candidat era legal o no. Creu que va ser una bona decisió, per damunt del dret positiu del Codi de l'Administració. Afegeix que totes aquestes normes com el Codi de l'Administració són mesures parcials que tan sols amb la Constitució es podran netejar per sempre, i s'ha de tenir una mica de moderació i de sentit comú a l'hora d'aplicar-les. El tercer aspecte que remarca és la Llei Electoral del 87. Explica que era entre els Consellers Generals que van votar aquest Llei i recorda una intervenció, en la qual ell i altres Consellers Generals demanaven que els candidats signessin les candidatures i van ser els Consellers Generals de Canillo els qui els van fer veure que, per un problema de Veïnats, això comportava un perill major, els van convèncer i per això va quedar una redacció una mica confosa, comptant que per damunt de la Llei hi havia la voluntat del poble de cada Parròquia d'aplicar-la d'una manera o d'una altra. El quart aspecte que subratlla és l'article 25 d'aquesta Llei Electoral, que reconeix el dret que té el ciutadà de confeccionar la seva candidatura amb tota llibertat, negant

el que s'anomena candidatures tancades, donant-li tota llibertat i sobirania perquè pugui construir la seva candidatura. Diu que l'últim aspecte és que, almenys pel que fa a Sant Julià de Lòria, des del Decret de la Nova Reforma de 1861, els Quarts, sempre i sense cap excepció, han estat presents dins del Consell de Comú i és per això, per la doble condició de membres del Consell General i Membres del Consell de Comú, que els Consellers Generals de Sant Julià de Lòria recolzen la posició del Comú de La Massana.

El M.I. Sr. Climent Palmitjavila manifesta que tant el M.I. Sr. Miquel Casal com ell mateix respectaran l'Us i Costum, és a dir els Veïnats i els Quarts de La Massana.

El M.I. Sr. Joan Naudi diu que, com que vol ser respectuós amb la Llei que en el seu dia va votar el Consell General, dóna per bo el recurs dels ciutadans de La Massana i demana a aquesta M.I. Assemblea que, eventualment, procedeixi a modificar la llei si així ho creu oportú.

El M.I. Sr. Francesc Grau manifesta que els quatre Consellers de La Massana, tot intentant no influenciar en la decisió que puguin prendre tots els integrants d'aquesta Cambra, volen manifestar que recolzen la decisió presa per la mesa electoral de la Parròquia de la Massana.

Acabades les intervencions, el M.I. Sr. Síndic General sotmet a votació si s'accepta o no s'accepta el recurs presentat per un grup d'electors de la Parròquia de La Massana encapçalat per la Sra. Maria Dolors Canut Bové.

Voten afirmativament els M.I. Srs. Joan Naudi, Jordi Farràs, Antoni Armengol Vila, Robert Cassany, Josep Anton Ribes, Miquel Aleix, Marcel·lí Albós, Ramon Canut i Xavier Espot.

Voten negativament els M.I. Srs. Climent Palmitjavila, Miquel Casal, Roc Rossell, Jordi Mas, Isidre Torres, Enric Pujal, Francesc Grau, Josep Garrallà, Josep Ma. Rossell, Xavier Montané, Joan Jordi, Josep Cases, Albert Pintat i Joan Obiols.

Els M.I. Srs. Enric Dolsa i Josep Ma. Armengol s'abstenen.

El M.I. Sr. Síndic General diu que el resultat de la votació és de 14 vots en contra de l'acceptació del recurs, 9 a favor i 2 abstencions i que, per tant, queda desestimat el recurs presentat i es declaren elegits, per als diferents càrrecs de Comú, els candidats que figuren com a elegits en l'Acta lliurada per l'Hble. Comú de La Massana. Afegeix que el decret del recurs es farà utilitzant els arguments que figuren en l'informe jurídic llegit anteriorment, elaborat per l'advocat Sr. Manel Mas. Seguidament demana si es vol fer constar alguna manifestació.

El M.I. Sr. Miquel Aleix demana que consti en acta la manifestació següent:

“Em produeix una gran tristor que avui el Consell General hagi votat en contra de les pròpies Lleis i de la Llei Electoral que ell va aprovar el dia 13 de juliol i el dia 2 d'octubre de 1987 i crec i considero que aquesta Cambra hauria, en l'esdevenidor, d'intentar que no es prodiguessin els fets que avui s'han produït, que una Llei que en el seu moment el Consell General va aprovar, avui la refusa i la fa obsoleta i nul·la. Per tant, demanaria que, si així ha d'ésser, que la M.I. Sindicatura portés el remei necessari i que aquesta Llei, el més promptament possible, es variés i es modifiqués per almenys concórrer al que avui s'ha manifestat en el Ple del Consell que és la voluntat de canviar el que, en el seu moment, el Consell General va aprovar i que avui s'ha votat en contra del que està en vigor i en vigència en l'actualitat.”

El M.I. Sr. Jordi Farràs diu que els Consellers d'Andorra la Vella s'adhereixen a la intervenció del M.I. Sr. Miquel Aleix i remarca el fet que les Llei fetes pel Consell General estan per sobre dels Usos i Costums, sempre i quan la mateixa Llei no estipuli el contrari.

El M.I. Sr. Joan Jordi manifesta la seva disconformitat amb el que acaben de dir els M.I. Srs. Miquel Aleix i Jordi Farràs, perquè és una interpretació de la Llei que aquests fan, però ell no la interpreta de la mateixa manera. Afegeix que per a la reforma de la Llei Electoral, tant se val esperar la Constitució.

I no havent-hi més intervencions i havent-se esgotat l'ordre del dia, el M.I. Sr. Síndic General aixeca la sessió, de la qual se n'ha formalitzat la present acta als efectes pertinents. Són dos quarts de sis de la tarda.

P.O. del M.I. Consell General
El Secretari General

V. i P.
El Síndic General